

VYKDYTOJAS

Į „ARCHEODOMUS“

UŽSAKOVAS

VĮ „LIETUVIOS PAMINKLAI“

OBJEKTAS

**ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO PARAPINĖS
BAŽNYČIOS KOMPLEKSO
ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO BAŽNYČIA
(UNIK.K. 22373), NEPRIKLAUSOMYBĖS A. 1, ROKIŠKIS
ROKIŠKIO MIESTO SEN., ROKIŠKIO R. SAV.**

STADIJA
DALIS

TVDP
POLICHROMINIAI TYRIMAI

TYRIMŲ
VADOVĖ

AUDRONĖ KAUŠINIENĖ

(KPD ATEST. NR. 4250)

TEL. 868984026, el.p. archeodomus@gmail.com

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A. Kaušiniene'.

VILNIUS, 2019 M.

POLICHROMINIŲ TYRIMŲ TURINYS

Eil.Nr.	Pavadinimas	Kiekis
1.	Titulinis lapas.	1
2.	Turinys.	1
3.	Leidimas.	1
4.	Polichrominių tyrimų ataskaita	3
5.	Polichrominių tyrimų išvados.	1
6.	Zondažų sužymėjimas 2 aukšto plane.	1
7.	Stratigrafijos fiksacija.	2
8.	Foto-fiksacija.	10
9.	Spalvinė retrospekcija	1
10.	Atestato kopija	1

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO PARAPINĖS BAŽNYČIOS KOMPLEKSO

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO BAŽNYČIA (UNIK.K. 22373),
NEPRIKLAUSOMYBĖS A. 1, ROKIŠKIS, ROKIŠKIO MIESTO SEN.,
ROKIŠKIO R. SAV.

Polichrominių tyrimų ataskaita

Pirmoji bažnyčia pastatyta ir parapija įsteigta apie 1500 m. Nauja medinė bažnyčia pastatyta 1590 m. Jai priklausė 18 valakų žemės, sklypas miestelyje. 1664 m. prie bažnyčios pastatyta Rokiškio dvaro savininkų Krošinskių koplyčia. 1666 m. minima klebonija ir varpinė. Nuo 1691 m. rašytos metrikų knygos. Iki 1700 m. pastatytas priebažnytis. Nuo 1700 m. veikė parapiinė mokykla. Bažnyčiai sudegus, 1713 m. kunigaikštienė Elena Krošinskienė-Tyzenhauzienė pastatė naują medinę. Ji 1778 m. buvo pakrypusi, begriūvanti. Bažnyčiai 1806 m. priklausė Bulvėniškio palivarkas su Zypolių kaimu.

1864 m. bažnyčia sudegė. Pamaldos laikytos kapinių koplyčioje. 1866 m. patvirtintas architekto Frydricho Gustavo fon Šachto mūrinės bažnyčios projektas. Projektą papildė ir statybos darbo brėžinius rengė Maksas Polis Berčis, statybos konsultantas Johanas Danielis Felsko (1813–1902), rangovas Liepojos pirklys Fridrichas Rige 1868–1877 m. pastatyta dabartinė bažnyčia. Jos fundatorius – Rokiškio grafas Reinholdas Tyzenhauzas.

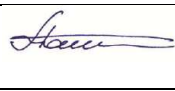
Bažnyčia rekonstruota 1880–1885 m. pristatant varpinės bokštą, sumūrijant naujus presbiterijos skliautus, įrengiant bažnyčios vidų, 1888 m. perdengiant stogą skalūno plokštelėmis. Rekonstrukcijos, interjerų autorius Georgas Werneris.

Vitražai restauruoti 1972–1986 m.

Tuo pačiu metu pastatyta ir Šv. Juozapo koplyčia.

Architektas – Georgas Werneris iš Tirolio. Statyba rūpinosi klebonas Lionginas Rekstis, vėliau – klebonas Stanislovas Šimkevičius. Kartu buvo statomos ir Rokiškio Kalvarijos.

1879 m. po presbiterija įrengta ir pašventinta požemio koplyčia, altoriui Paryžiuje padaryta 12 skulptūrų, kurios Varšuvoje paauskuotos. Pagal architekto Georgo Vernerio projektą 1882 m. įrengtas didysis altorius, sakykla. 1883 m. pastatytas varpinės bokštas, įkelti 3 varpai. 1885 m. įrengti 24 registrų vargonai. Tais pačiais metais bažnyčią konsekrovo vyskupas Mečislovas Paliulionis.

				ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO PARAPINĖS BAŽNYČIOS KOMPLEKSO ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO BAŽNYČIA (UNIK.K. 22373), NEPRIKLAUSOMYBĖS A. 1, ROKIŠKIS, ROKIŠKIO MIESTO SEN., ROKIŠKIO R. SAV POLICHROMINIAI TYRIMAI		
Atest.NR.4250	PTV	A.Kaušiniene		POLICHROMINIŲ TYRIMŲ ATASKAITA		Laida
						2
Etapas	UŽSAKOVAS:			2019-10-PT	Lapas	Lapų
TvDP	VĮ "LIETUVOS PAMINKLAI"				1	4

Bažnyčia neogotikinė, mūrinė, stačiakampio plano (42,7 × 19,3 m), halinė, su pristatytu 56,5 m aukščio kvadratinio varpinės bokštu. Vidus 3 navų. Jas dengia krištoliniai skliautai. Šventoriaus tvora akmenų mūro, viršuje – ažūrinės raudonų plytų grotos. Šventoriuje stovi Šv. Juozapo koplyčia. Po presbiterija įrengta fundatorių kriptą, kurioje ilsisi kunigaikščiai Krošinskiai, grafai Tyzenhauzai ir Pšezdeckiai.

Bažnyčioje galima pasigrožėti labai vertingais medžio dirbiniais iš Belgijos, vitražais ir bronzinėmis skulptūromis iš Austrijos, bronziniu paaukuotu altoriumi iš Prancūzijos ir kitais dirbiniais.

Bažnyčios polichrominių tyrimų tikslas- nustatyti polichromijos raidos etapus, užfiksuoti rasto dekorų fragmentus, dažymo sluoksnių stratigrafiją, pateikti išvadas ir pasiūlymus.

2016 m. tyrimų metu nustatyta, kad remontuojant bažnyčią buvo nuvalyti dažymo sluoksniai, polichrominis dekoras. XX a. remontuojant bažnyčią sienų, piliastrų panelinės dalys buvo perdažytos ir dekoruotos aliejiniiais dažais.

Papildomų tyrimų metu, zonduojant bažnyčios presbiterijos sienų plokštumas, panelio aukštyje užfiksuoti tik keturi dažymo sluoksniai. Giliausiame 4 -ame sluoksnyje rasta ryški oranžinė spalva (žiūrėti stratigrafijos fiksaciją). 3-ame sluoksnyje sienų panelis buvo dažytas aliejiniiais dažais tamsia ochra ir dekoruotas trafaretiniu geometriniu ornamentu rudos, anglų raudonos, tamsiai žalios ir mėlynos spalvos, imituojant apmušalus. 2-ame sluoksnyje sienų panelis buvo dažytas aliejiniiais dažais tamsiai žalia spalva ir dekoruotas trafaretiniu geometriniu ochrinium, žaliu, rudai žaliu ornamentu . 1-ame viršutiniame sluoksnyje sienų žalios spalvos panelis dekoruotas ochrinės, žalsvos, melsvos, pilkos ir rudos spalvos ornamentu (žiūrėti fotofiksaciją 1, 2 zondažo).

Zonduojant presbiterijos skliautą užfiksuoti keturi balsvi monochrominiai dažymai (žiūrėti stratigrafijos fiksaciją). Giliausiame 4 -ame sluoksnyje rasta šilta balsva spalva. Dekoro pėdsakų nerasta.

Tiriant nerviūrą užfiksuoti keturi balsvi monochrominiai dažymai (žiūrėti stratigrafijos fiksaciją). Giliausiame 4 -ame sluoksnyje rasta išbalinta ochra.

Nerviūrų rozetėje rasti keturi šilti balsvi monochrominiai dažymai (žiūrėti stratigrafijos fiksaciją). Giliausiame 4 -ame sluoksnyje rasta šilta balsva spalva. Po plonu pertinkavimu rasti mikroskopiniai anglų raudonos spalvos pėdsakai.

Piliastro ir pilioriaus kapiteliuose rasti balti monochrominiai dažymai visuose keturiuose sluoksniuose. Piliastrų, piliorių viršutinėje dalyje užfiksuoti penki monochrominiai balti dažymo sluoksniai. Esamo nudažyto panelio aukštyje pilioriaus giliausiame sluoksnyje rasta oranžinė spalva ochra, 4-ame - šilta pilka, 3-ame – pilkai žalia, 2-ame – melsvai žalia, 1-ame žalia. Pilioriaus viršutinėje dalyje 3-ame – sluoksnyje rasta juosta su vynuogių motyvo ornamentu, atliktu trafaretu pilka, ruda, juoda spalva (žiūrėti fotofiksaciją). 2-ame sluoksnyje- virš dažyto panelio ant balto dažymo užfiksuotas melsvos spalvos trafaretinis ornamentas, panelio viršus paryškintas dekoratyvine violetinės spalvos juosta iš umbrinės spalvos ažuolo lapų ornamentu. 1-ame dabartiniame sluoksnyje piliastrų panelis paryškintas trafaretiniu pilkos spalvos ornamentu, o virš jo– melsvu ornamentu ant balto dažymo.

Etapas			Lapas	Lapų
TvDP	UŽSAKOVAS: VĮ "LIETUVOS PAMINKLAI"	2019-10-PT	2	4

Zonduojant bažnyčios presbiterijos sienų plokštumas, dažyto panelio aukštyje užfiksuoti tik keturi dažymo sluoksniai. Giliausiame 4 -ame sluoksnyje rasta ryški oranžinė spalva. 3-ame sluoksnyje sienų panelis buvo dažytas aliejiniais dažais tamsia ochra ir dekoruotas trafaretiniu geometriniu ornamentu rudos, anglų raudonos, tamsiai žalios ir mėlynos spalvos, imituojant apmušalus. 2-ame sluoksnyje sienų panelis buvo dažytas aliejiniais dažais tamsiai žalia spalva ir dekoruotas trafaretiniu geometriniu ochrinu, žaliu, rudai žaliu ornamentu . 1-ame viršutiniame sluoksnyje sienų žalios spalvos panelis dekoruotas ochrinės, žalsvos, melsvos, pilkos ir rudos spalvos ornamentu. Bažnyčios sienos visu perimetru buvo dekoruotos tuo pačiu principu, trafaretiniu geometriniu ornamentu (žiūrėti fotofiksaciją).

Tiriant fundatorių ložės sienas užfiksuoti keturi balsvi monochrominiai dažymai (žiūrėti stratigrafijos fiksaciją). Ant pirminio tinko (4 -ame sluoksnyje) rasta balsva ochra. Sekančiame sluoksnyje rasta melsvai balsva spalva. Vėlesniuose sluoksniuose- balsvas dažas. Dekoro pėdsakų nerasta.

Fundatorių ložės skliaute ir nerviūroje užfiksuoti taip pat keturi balsvi monochrominiai dažymai(žiūrėti stratigrafijos fiksaciją). Giliausiame 4 -ame sluoksnyje rasta šilta balsva spalva. Sekančiame sluoksnyje – šviesus ochrinis dažymas. 2-ame sluoksnyje- melsvai balsva spalva.

Zonduojant fundatorių ložės piliastro kapitelius užfiksuoti keturi balsvi monochrominiai dažymai (žiūrėti stratigrafijos fiksaciją). Giliausiame 4 -ame sluoksnyje rasta šilta balsva spalva. Sekančiame sluoksnyje- šviesi melsvai pilka spalva.

Fundatorių ložės parapeto nišos skulptūros buvo perdažytos tris kartus. Pirminiame etape jos nebuvo dažytos.

Etapas			Lapas	Lapų
TvDP	UŽSAKOVAS: VĮ “LIETUVOS PAMINKLAI“	2019-10-PT	3	4

POLICHROMINIŲ TYRIMŲ IŠVADOS

Rokiškio bažnyčios ir koplyčios interjero polichrominių tyrimų metu nustatyti pagrindiniai polichromijos raidos etapai, užfiksuota stratigrafija.

Dar 1992 m., atliekant bažnyčios žvalgomouosius polichrominius tyrimus, sienų panelyje buvo rasti fragmentai pirminio dekoru. XX a. remontuojant bažnyčią buvo nuvalyti pirminiai dažymo sluoksniai, sunaikinant pirminį polichrominį dažymą, dekorą.

Spėjama, kad 1993 m. remonto metu bažnyčios ir koplyčios sienų, piliastrų, piliorių apačios buvo perdažytos aliejiniiais dažais ir dekoruotos trafaretiniais ornamentais.

Tyrimų metu, zonduojant bažnyčios sienas, architektūrines detales, užfiksuoti keturi dažymo sluoksniai. Sienų, piliastrų, piliorių apatinėje dalyje, panelyje rasti fragmentai vėlyvesnių etapų trafaretinio dekoru. Spėjama, kad pirminis kalkinis- klijinis dažymo sluoksnis yra nuvalytas.

Bažnyčios pirminame polichromavimo etape (XIX a. pab.) sienų plokštumos, piliastrai buvo dažyti balsva ochra, panelyje rasta ryški oranžinė spalva, dekoru pėdsakų nerasta.

Visi skliautai buvo dažyti monochromiškai balsva spalva.

Visos skliautų nerviūros, piliastrų kapiteliai dažyti išbalinta ochra.

Sekančiuose trijuose etapuose (XX a.) sienos buvo dažytos balsvai, piliastrų, sienų panelinės dalys buvo dažytos aliejiniiais dažais ir dekoruotos geometriniais, augaliniais ornamentais, imituojant apmušalus.

Rekomenduojama bažnyčios interjerą polichromuoti šviesių ochrinių atspalvių kolorite , vadovaujantis užfiksuotomis pirminio etapo spalvomis. Būtina palikti informatyvius vėlyvesnių etapų dekoru zondažus sienų panelinėje dalyje.

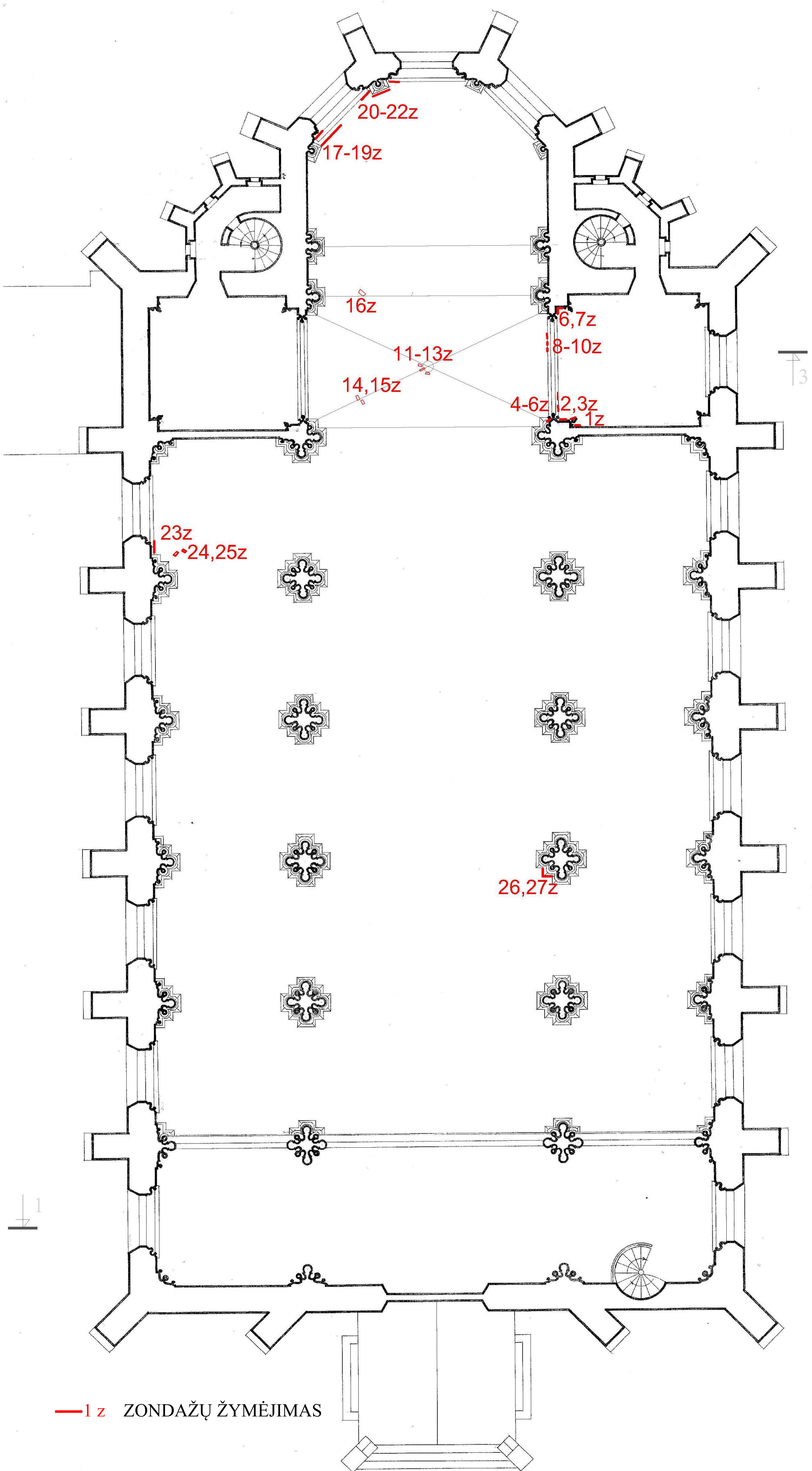
Galima būtų atkurti skliautų , nerviūrų , kapitelių polichrominį dažymą vadovaujantis XIX a. pab. projektu, kuris nebuvo iki galo įgyvendintas.

Architektė , restauratorė
Atest. Nr.4250

Audronė Kaušiniene

Etapas			Lapas	Lapų
TvDP	UŽSAKOVAS: VĮ "LIETUVOS PAMINKLAI"	2019-10-PT	4	4

— 1 z ZONDAŽŲ ŽYMĖJIMAS

				ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO PARAPINĖS BAŽNYČIOS KOMPLEKSO ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO BAŽNYČIA (UNIK.K. 22373), NEPRIKLAUSOMYBĖS A. 1, ROKIŠKIS, ROKIŠKIO MIESTO SEN., ROKIŠKIO R. SAV. POLICHROMINIAI TYRIMAI	
Atest.NR.4250	PTV	A.Kaušiniė		ZONDAŽŲ SUŽYMĖJIMAS II AUKŠTO PLANE	Laida
Etapas	UŽSAKOVAS:			2019-10-PT	2
TvDP	VĮ "LIETUVOS PAMINKLAI"				Lapas
					Lapų
				1	1

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO PARAPINĖS BAŽNYČIOS KOMPLEKSO
 ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO BAŽNYČIA (UNIK.K. 22373),
 NEPRIKLAUSOMYBĖS A. 1, ROKIŠKIS, ROKIŠKIO MIESTO SEN.,
 ROKIŠKIO R. SAV.

INTERJERO POLICHROMINIAI TYRIMAI
 STRATIGRAFIJOS FIKSACIJA

Siena	Fundatorių ložė Skliauto nerviūra	Piliastro kapitelis
1. 	1. 	1.
2. 	2. 	2.
3. 	3. 	3.
4. 	4. 	4.
I polichromijos etapas Tinkas	I polichromijos etapas Tinkas	I polichromijos etapas Tinkas

Parapeto nišų skulptūros

1. 	2. 	3. Gipsas
--	--	--

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO PARAPINĖS BAŽNYČIOS KOMPLEKSO
 ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO BAŽNYČIA (UNIK.K. 22373),
 NEPRIKLAUSOMYBĖS A. 1, ROKIŠKIS, ROKIŠKIO MIESTO SEN.,
 ROKIŠKIO R. SAV.

INTERJERO POLICHROMINIAI TYRIMAI
 STRATIGRAFIJOS FIKSACIJA

	Presbiterija		
Skliautas	Nerviūra	Rozetė	
1. 	1. 	1. 	
2. 	2. 	Pertinkavimas	
3. 	3. 	2. 	
4. 	4. 	3. 	
I polichromijos etapas			
Tinkas	5. 	4. 	
	I polichromijos etapas	I polichromijos etapas	
	Tinkas	Tinkas	
			

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO PARAPINĖS BAŽNYČIOS KOMPLEKSO

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO BAŽNYČIA (UNIK.K. 22373),
NEPRIKLAUSOMYBĖS A. 1, ROKIŠKIS, ROKIŠKIO MIESTO SEN., ROKIŠKIO R. SAV.

Polichrominiai tyrimai

Fotofiksacija centrinės navos, presbiterijos

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO PARAPINĖS BAŽNYČIOS KOMPLEKSO

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO BAŽNYČIA (UNIK.K. 22373),
NEPRIKLAUSOMYBĖS A. 1, ROKIŠKIS, ROKIŠKIO MIESTO SEN., ROKIŠKIO R. SAV.

Polichrominiai tyrimai

Fotofiksacija centrinės navos pilioriaus

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO PARAPINĖS BAŽNYČIOS KOMPLEKSO

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO BAŽNYČIA (UNIK.K. 22373),
NEPRIKLAUSOMYBĖS A. 1, ROKIŠKIS, ROKIŠKIO MIESTO SEN., ROKIŠKIO R. SAV.

Polichrominiai tyrimai

Fotofiksacija presbiterijos

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO PARAPINĖS BAŽNYČIOS KOMPLEKSO

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO BAŽNYČIA (UNIK.K. 22373),
NEPRIKLAUSOMYBĖS A. 1, ROKIŠKIS, ROKIŠKIO MIESTO SEN., ROKIŠKIO R. SAV.

Polichrominiai tyrimai

Fotofiksacija presbiterijos, fundatorių ložės parapeto

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO PARAPINĖS BAŽNYČIOS KOMPLEKSO

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO BAŽNYČIA (UNIK.K. 22373),
NEPRIKLAUSOMYBĖS A. 1, ROKIŠKIS, ROKIŠKIO MIESTO SEN., ROKIŠKIO R. SAV.

Polichrominiai tyrimai

Fotofiksacija presbiterijos sienos panelinės dalies deko

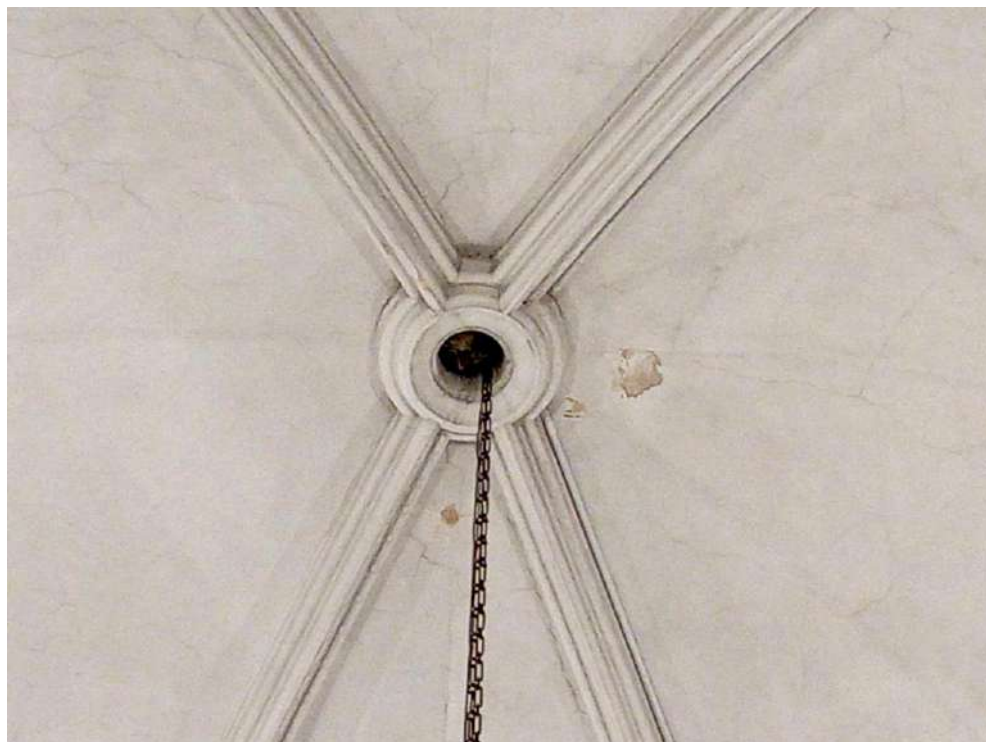

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO PARAPINĖS BAŽNYČIOS KOMPLEKSO

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO BAŽNYČIA (UNIK.K. 22373),
NEPRIKLAUSOMYBĖS A. 1, ROKIŠKIS, ROKIŠKIO MIESTO SEN., ROKIŠKIO R. SAV.

Polichrominiai tyrimai

Fotofiksacija presbiterijos skliauto

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO PARAPINĖS BAŽNYČIOS KOMPLEKSO

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO BAŽNYČIA (UNIK.K. 22373),
NEPRIKLAUSOMYBĖS A. 1, ROKIŠKIS, ROKIŠKIO MIESTO SEN., ROKIŠKIO R. SAV.

Polichrominiai tyrimai

Fotofiksacija presbiterijos skliauto nerviūrų, rozetės

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO PARAPINĖS BAŽNYČIOS KOMPLEKSO

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO BAŽNYČIA (UNIK.K. 22373),
NEPRIKLAUSOMYBĖS A. 1, ROKIŠKIS, ROKIŠKIO MIESTO SEN., ROKIŠKIO R. SAV.

Polichrominiai tyrimai

Foto fiksacija fundatorių ložės skliauto

Foto fiksacija fundatorių ložės pilioriaus

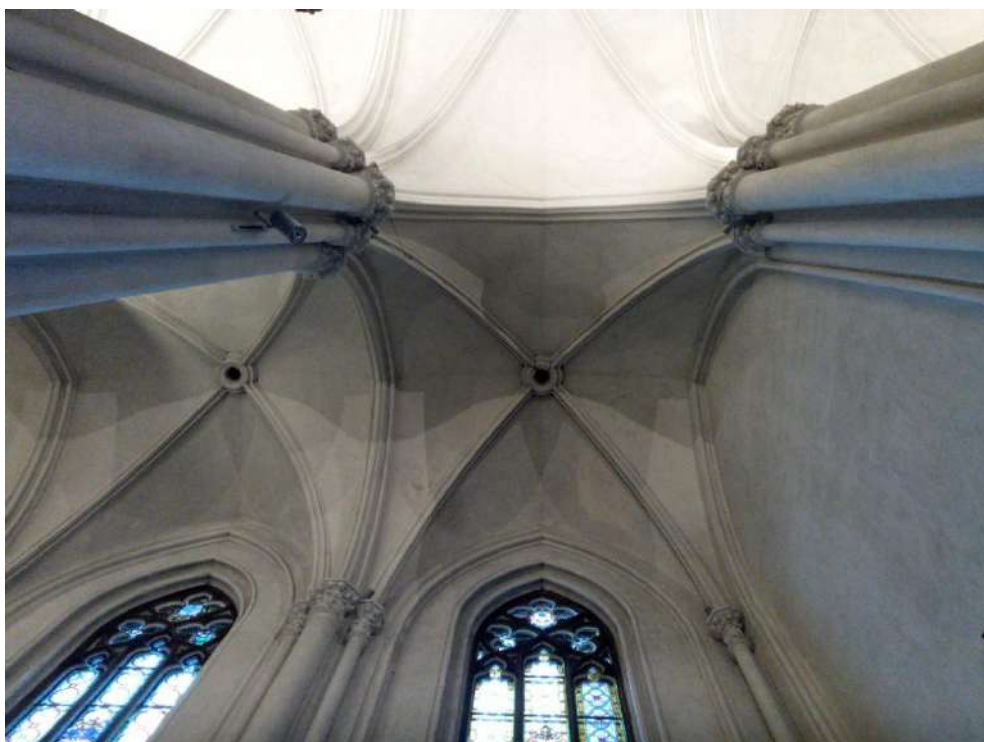
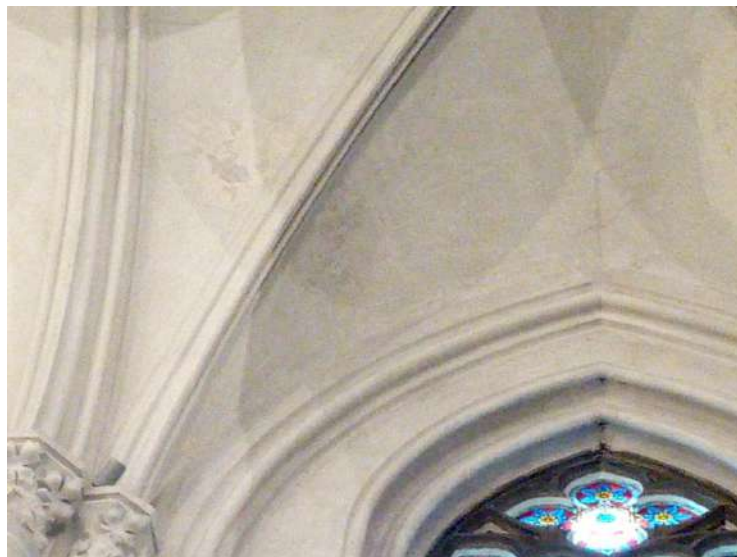

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO PARAPINĖS BAŽNYČIOS KOMPLEKSO

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO BAŽNYČIA (UNIK.K. 22373),
NEPRIKLAUSOMYBĖS A. 1, ROKIŠKIS, ROKIŠKIO MIESTO SEN., ROKIŠKIO R. SAV.

Polichrominiai tyrimai

Fotofiksacija šoninės navos skliauto

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO PARAPINĖS BAŽNYČIOS KOMPLEKSO

ŠV. APAŠTALO EVANGELISTO MATO BAŽNYČIA (UNIK.K. 22373),
NEPRIKLAUSOMYBĖS A. 1, ROKIŠKIS, ROKIŠKIO MIESTO SEN., ROKIŠKIO R. SAV.

Polichrominiai tyrimai
Fotofiksacija presbiterijos

 ARCHEODOMUS INTERJERISMAIS, PROJEKTAVIMAS, TYRIMAI				ŠV. APĀSTĀLO EVANGĒLISTO MATO PARAPĪNĒS BAZŅNYČIOS KOMPLEKSS ŠV. APĀSTĀLO EVANGĒLISTO MATO BAZŅNYČIA (UNIK. K. 22373), NEPRIKLĀUSOMYBĒS A. I. ROKIŠKIS, ROKIŠKIO MIESTO SEN. ROKIŠKIO R. SAV. POLICHROMINIĀI TYRIMAI		
Atnov. NR.4250	PTV	A.Kauliņš		II POLICHROMIŅOS ETĀPO SPALVINĒ RETROSPĒKCIJA		Laiđa
						2
Etapas				UŽSĀKŪVĀS:		Lapas
Tēde				VI "LIETUVOS PAMINKĻAP"		Lapu
				2019-10-PT		1 1